

Sygn. akt AUa 927/13

POSTANOWIENIE

13 luty 2014 r.

Sąd Apelacyjny - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Aleksandra Urban (spr.)
Sędziowie:	SSA Małgorzata Węgrzynowska - Czajewska SSA Małgorzata Gerszewska
Protokolant:	stażysta Katarzyna Pankowska

po rozpoznaniu w dniu 13 lutego 2014 r. w Gdańsku

sprawy W. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o prawo do renty

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

od wyroku Sądu Okręgowego we Włocławku IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 26 lutego 2013 r., sygn. akt IV U 929/11

postanowił:

uchylić zaskarżony wyrok i odrzucić odwołanie.

Sygn. akt III AUa 927/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 6 października 2011 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił przyznania W. W. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Przytaczając treść art. 57 i 58 ustawy z dnia z dnia 17 grudnia 1998r o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009r., nr 153, poz. 1227 ze zm.) organ rentowy wskazał, że zaliczył wnioskodawcy okresy ubezpieczenia: w Polsce 15 lat, 6 miesięcy i 29 dni, w Austrii 4 miesiące. Łącznie udowodniono 15 lat, 10 miesięcy i 27 dni okresów ubezpieczenia. Do uznanych okresów ubezpieczenia Zakład nie uwzględnił okresów od 15.05.1981r. do 30.06.1983r., od 01.07.1983r. do 30.11.1983r., od 15.07.1986r. do 31.01.1987r. W 10-leciu przed zgłoszeniem wniosku o rentę w okresie od 02.07.2001r. do 01.07.2010r. i w 10-leciu przed powstaniem niezdolności do pracy tj. od 28.09.1997r. do 27.09.2007r. wnioskodawca nie udowodnił okresów ubezpieczenia. Zgodnie zaś z orzeczeniem lekarza orzecznika ZUS z dnia 05.09.2011r. wnioskodawca uznany został za częściowo niezdolnego do pracy od 27.09.2007r.

W. W. wniósł odwołanie od powyższej decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i podniósł, że jest ona dla niego krzywdząca, niehumanitarna oraz sprzeczna z Konstytucją RP. Kwestionując zasadność wydanej decyzji wnioskodawca opisał historię zatrudnienia od 15 marca 1970r. do 17 maja 1996r. Nadto wnioskodawca podniósł, że podczas wykonywania prac fizycznych doznał urazu stawu kolanowego prawego oraz kręgosłupa, jednocześnie znacznie pogorszył się stan jego pooperacyjnego ucha prawego połączonego z całkowitą głuchotą i ciągłym stanem zapalnym. Odwołujący wskazał, że obecnie cierpi na postępujące zeszywniające zwyrodnienia całego kręgosłupa połączone z dużymi dolegliwościami bólowymi, zwyrodnienia stawów obwodowych ze szczególnym uwzględnieniem pourazowego stawu kolanowego prawego, co bardzo ogranicza jego zdolności ruchowe i uniemożliwia normalne funkcjonowanie i podejmowanie wysiłku fizycznego. Mając na uwadze zaprezentowane okoliczności W. W. wniósł o uchylenie zakwestionowanej decyzji i przyznanie mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy oraz uwzględnienie do okresów składkowych okresu pracy od 15.05.1981r. do 30.06.1983r. i od 01.07.1983r. do 30.11.1983r. w O.Z.G.T. P.T.T.K. O/B. jako osoby współprowadzącej działalność (...) kat. IV w D. W. oraz okresu od 15.07.1986r. do 31.01.1987r. jako osoby prowadzącej Punkt Skupu (...) przy ul. (...) w C..

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy podtrzymał całkowicie zaskarżoną decyzję i wniósł o oddalenie odwołania, a w przypadku kwestionowania przez wnioskodawcę daty powstania niezdolności do pracy o odrzucenie odwołania na zasadzie art. 477⁹ § 3¹ k.p.c.

Wyrokiem z dnia 26 lutego 2013r. Sąd Okręgowy we Włocławku – IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w pkt. 1 zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał wnioskodawcy W. W. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 1 lipca 2011r. na stałe; w pkt. 2 stwierdził odpowiedzialność organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł organ rentowy, zaskarżając go w całości i zarzucając naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na wynik sprawy, a mianowicie art. 477⁹ § 3¹ k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i nieodrzućenie odwołania. Wskazując na powyższe skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i odrzucenie odwołania. W uzasadnieniu apelujący umotywowwał podniesiony zarzut i wnioski, w szczególności wywodząc, że jeżeli dopiero w trakcie postępowania sądowego ubezpieczony zaczął kwestionować datę powstania niezdolności do pracy określona w orzeczeniu lekarza orzecznika ZUS z dnia 5 września 2011r., to odwołanie powinno podlegać odrzuceniu.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego zasługuje na uwzględnienie i skutkuje uchyleniem wyroku Sądu Okręgowego i odrzuceniem odwołania z przyczyn formalnych.

W ocenie Sądu Apelacyjnego zaskarżony wyrok narusza art. 477⁹ § 3¹ k.p.c., zgodnie z którym sąd odrzuca odwołanie w sprawie o świadczenie z ubezpieczeń społecznych, do którego prawo jest uzależnione od stwierdzenia niezdolności do pracy lub niezdolności do samodzielnej egzystencji, a podstawę do wydania decyzji stanowi orzeczenie lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, jeżeli osoba zainteresowana nie wniosła sprzeciwu od tego orzeczenia do komisji lekarskiej ZUS i odwołanie jest oparte wyłącznie na zarzutach dotyczących orzeczenia.

Przepis ten zawiesza dopuszczalność drogi sądowej do czasu wyczerpania dwuinstancyjnego postępowania orzeczniczego w organie rentowym i dlatego sąd obowiązany jest odrzucić odwołanie od decyzji w sprawie świadczeń uzależnionych od stwierdzenia niezdolności do pracy, oparte wyłącznie na zarzutach dotyczących orzeczenia lekarza orzecznika ZUS, jeśli zainteresowany nie wniósł od jego orzeczenia sprzeciwu do komisji lekarskiej ZUS.

Postępowanie przed lekarzem orzecznikiem ZUS ma na celu ustalenie okoliczności związanych z niezdolnością do pracy, przy czym lekarz orzecznik Zakładu Ubezpieczeń Społecznych dokonuje nie tylko samej oceny niezdolności do pracy i stopnia tej niezdolności, lecz ustala także pozostałe okoliczności dotyczące niezdolności do pracy, o których mowa w art. 14 ust. 1 pkt 1-5 ustawy o emeryturach i rentach, a jedną z tych okoliczności jest data powstania niezdolności do pracy. Jeżeli zatem lekarz orzecznik ZUS dokonuje tych ustaleń - co ma swoje odzwierciedlenie w treści

wydawanego przez niego orzeczenia - to również w interesie wnioskodawcy leży, aby były one zgodne z faktami, gdyż postępowanie przed lekarzem orzecznikiem ZUS rozstrzyga w zasadzie o przesłankach nabycia prawa do świadczenia rentowego.

Jeśli więc wnioskodawca, wobec którego wydano orzeczenie lekarskie, nie wniósł sprzeciwu, mimo że poczynione w orzeczeniu ustalenia co do stanu zdrowia, w tym co do daty powstania częściowej niezdolności do pracy nie odpowiadają w jego ocenie, rzeczywistości, to zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem judykatury nie sposób przyjąć, że dopuszczalne jest kwestionowanie tego orzeczenia dopiero w późniejszym postępowaniu odwoławczym przed sądem /por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 15 marca 2006 r., II UZP 17/05, OSNP 2006/15-16/245; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2010 r., I UK 23/10, LEX nr 604207/. Niewniesienie sprzeciwu od orzeczenia lekarza orzecznika oznacza bowiem, że wnioskodawca zgadza się, że wszystkie stwierdzenia w nim zawarte są prawdziwe. Tym samym proces ustalania okoliczności faktycznych (ocena zdolności do pracy, ocena czasu jej powstania), mających znaczenie dla nabycia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy zostaje zakończony.

Zaakcentowania wymaga jednak, iż wynikająca z art. 477⁹ § 3¹ k.p.c. niedopuszczalność odwołania zachodzi tylko, gdy jest ono oparte wyłącznie na zarzutach dotyczących orzeczenia lekarza orzecznika ZUS. W przepisie podkreślone jest bowiem, że dotyczy to tylko sytuacji, gdy w odwołaniu podniesiono "wyłącznie" zarzuty dotyczące orzeczenia lekarza orzecznika, od którego ubezpieczony nie wniósł sprzeciwu. Oznacza to, że jeżeli podniesiono takie zarzuty, ale oprócz nich również inne, to sąd nie może odrzucić odwołania i rozpoznaje je merytorycznie (w sposób wynikający z art. 477¹⁴), w tym również w zakresie oceny stanu zdrowia ubezpieczonego w kontekście niezdolności do pracy i ewentualnego okresu jej powstania.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, wskazanej w omawianym przepisie „wyłącznie” nie przekreśla jakikolwiek inny niż odnoszący się do lekarza orzecznika zarzut, a zwłaszcza irrelevantny dla wnioskowanego świadczenia, gdyż stanowiłoby to obejście dwuinstancyjnego postępowania dotyczącego orzecznictwa lekarskiego przed organem rentowym. Innymi słowy, tylko w przypadku zgłoszenia w odwołaniu obok zarzutów dotyczących orzeczenia lekarza orzecznika Zakład Ubezpieczeń Społecznych innych zarzutów, uwzględnienie których uzasadnia przyznanie prawa do wnioskowanego świadczenia, Sąd może wydać rozstrzygnięcie merytoryczne, a w postępowaniu skontrolować orzeczenie lekarza orzecznika ZUS, pomimo tego, że ubezpieczony zrezygnował ze sprzeciwu do komisji lekarskiej ZUS. W takiej sytuacji prowadzenie postępowania w kierunku weryfikacji stanu zdrowia ubezpieczonego, a tym samym i orzeczenia lekarza orzecznika, służy wykluczeniu nieuprawnionego przyznania świadczenia przy braku spełnienia przesłanek natury medycznej.

Odnosząc powyższe do realiów przedmiotowe sprawy stwierdzić należy, iż w przedmiotowym odwołaniu ubezpieczony kwestionuje orzeczenie lekarza orzecznika ZUS, od którego nie wniósł sprzeciwu i jednocześnie wniósł uwzględnienie do okresów składkowych okresu pracy od 15.05.1981r. do 30.06.1983r. i od 01.07.1983r. do 30.11.1983r. w O.Z.G.T. P.T.T.K. O/B. jako osoby współprowadzącej działalność (...) kat. IV w D. W. oraz okresu od 15.07.1986r. do 31.01.1987r. W ocenie Sądu Apelacyjnego są to okoliczności, które w tej konkretnej sprawie pozostają bez wpływu na prawo do wnioskowanego świadczenia, przez co ich zgłoszenie obok zarzutów odnoszących się do orzeczenia lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych nie legitymuje sądu do merytorycznego rozpoznania sprawy.

Na marginesie wskazać również można, iż zgodnie z art. 14 ust. 2c zd. drugie ustawy o emeryturach i rentach z FUS, w uzasadnionych przypadkach Zakład, na wniosek osoby zainteresowanej, może przywrócić termin na wniesienie sprzeciwu, w tym w szczególności w razie odrzucenia przez sąd odwołania od decyzji w przypadku określonym w art. 477⁹ § 3¹ k.p.c., co jednak wymaga złożenia stosownego wniosku i wykazania przez wnioskodawcę, że niezłożenie sprzeciwu do komisji lekarskiej nastąpiło z przyczyn od niego niezależnych.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Apelacyjny na mocy art. 386 § 3 k.p.c. w zw. z art. 477⁹ § 3¹ k.p.c., orzekł, jak w sentencji.